

HRVATSKA RIEČ

Predplatna ciena: na godinu K 12. — Za pò godine K 6. — Za Šibenik na godinu donasanjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12 uviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi tiskaju se po 16 para peti redak ili po pogodbi, te se primaju samo oni, koji se unapried plate. — Priobčena pisma i zahvale tiskaju se po 20 para po peti reduku. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi ne vraćaju

Trializam.

U uvaženom parižkom listu „Echo de Paris“ izašao je ovo dana dopis iz Budimpešte, koji se bavi pitanjem trialističkog preustrojstva monarhije. Informacije, koje se tu iznose, interesantne su i u nekim pojednostojima nove, a osobito moraju zanimati, u koliko u cijeloj stvari glavnu ulogu igra prijestolonasljednik Franjo Ferdinand.

Dopisnik parižkog lista u svom uvodu veli, da mu je do koje važne informacije podao neki uvaženi mađarski državnik, koji je nedavno bio u lovu zajedno sa prijestolonasljednikom. Te informacije se odnose na buduće namjere budućeg vladara monarhije. Tu se veli:

„Dualizam ne može više biti temeljem monarhije. To je i mišljenje prijestolonasljednika. Absolutno je nužno zamieniti dualizam sa novim jednim ustrojem. Nadvojvoda prijestolonasljednik je podpuno sklon trializmu. On drži, da je neizbježivi sastav jedne treće države o bok Austriji i Ugarskoj. Ta će biti slavenska država, ali njezine granice ne će smjeti prekoračiti sadašnje medje monarhije.

On, prijestolonasljednik, želi osnovati veliku Hrvatsku, koja će sadržavati, osim Hrvatske, i Dalmaciju, Bosnu i Hercegovinu, Istru i fadransko Primorje. Te pokrajine imadu preko osam milijona stanovnika, izmedju kojih je samo malen broj Niemaca ili Talijana.

Nova kraljevina biti će neovisna sastavina, a sveza javnog prava, koja postoji danas izmedju Ugarske i Hrvatske, morali će dosljedno biti prekinuta.

A da Ugarska pristane na to, da joj se izrgine (i) Hrvatska, dati će joj se kao odšteta Galičija i Bekovina. A to znači, da će ona imati pet milijona Poljaka mjesto dva milijona Hrvata. Te pokrajine biti će sa Ugarskom u istim ekonomskim odnosima, u kojima je sada Hrvatska. Poljaci će biti zadovoljni, a još zadovoljnija će biti Austrija, jer će se tako izpristostiti od separatističkog upliva Poljaka.

Ovo je temeljni kamen unutarnje politike, koju će usvojiti budući car; njemački upliv u Austriji, mađarska hegemonija u Ugarskoj i jedna slavenska država na jugu, koja se ima suprotstaviti Balkanu. Na tim temeljima nada se, budući car, da će moći monarhiji i dinastiji povratiti njihov prijašnji prestiž.“

Dovle zanimive informacije parižkog lista. Zanimivost im ne može nitko porući, premda u vjerodostojnost njihovu sumnjamo. Nu nije nas potaklo vjerovanje ili nevjerovanje u istinitost navedenog, a da se s istim pozabavimo, nego činjenica, da se pitanjem trializma i javnost i vodeći krugovi sve to više zanimaju. Informacije parižskog lista još nam dokaze ovako to tome pružaju. Već odavna se govori o budućim osnovama prijestolonasljednikovim i o njegovim idejama o trializmu. To govorkanja

Petar Svačić, zadnji nar. hrvatski kralj.

Krvava slika div-junaka i vladara Petra Svačića, koji je mačem u ruci na vrljetnom Gvozdu, sebe i malu svoju četu žrtvovao na obranu hrvatskih krajeva, Hrvatima je duboko uvriježena u duši. Čelična njegova odlučnost proti neslogi domaćih velmoža, koji su puštali da tudnjac otmie hrvatsko prijestolje, mora zadiviti svakog rodoljuba. Zbog toga uspomena Petra Svačića bila je, jest i ostat će sveta kod naroda našega.

Da se ovaj naš vladar zblijja zvao takovim imenom, nitko, ama baš nitko se usudio nije da porekne. Nego današnja kritika, koja smiono prevrće i same očite istine i od koje moramo se svačemu nadati a ničemu čuditi, udara i u ovu narodnu povjestnu svetinju. Nije dakle, kaže, bio Petar Svačić nego Petar Kačić. Novine naše raztrbiše čudnovatu viest na sve strane, dajući čast i pravo odkrića g. prof. Šišiću.

Tako je bilo otrag koju godinu, pa je i ostala na tom. Razlaganje Šišićevo nije nikoga

dobivaju od dana u dan sve to jasniji oblik. Mi očekivamo, doduše, da će navodi patriškog lista biti službeno demantirani, ali ipak nije moguće, da u svim ovim verzijama ne bude malo istine. Kada bi pak navodi „Echo de Paris“ bili istiniti, ništa boljega. To bi bio dokaz, da je prijestolonasljednik bistrim okom prozreo situaciju, u kojoj se monarhija nalazi, i da je našao najbolji lek, kojim bi se dalo doskočiti velikim narodnim razmiricama i natezanjima, te monarhiju podržavaju u vječnoj krizi. A k tomu bila bi uklonjena nepravda i neharlost koja se nanaša najzaslužnijem i najpožrtvovnijem narodu od onih, te se u sklopu monarhije nalaze. Tim bi se Hrvatskoj uplatile tek kamate na ogromni kapital, koji je ona za monarhiju uložila u krvi i novcu.

Tomašičev atentat na hrvatsko sveučilište.

nv. Zagreb, 5. siječnja.

Sjećate se prosvjeda koje izazvalo imenovanje poznatog hrvatoždera Sufflaja profesorom povjesti na našem sveučilištu? Taj Rauchov zločin bio je žigosan i od samog inače dosta konzervativnog profesorskog zbora, koji je Sufflaja proglasio nesposobnim i društveno ga bojkotirao. Došao je Tomašič, i on je tu povredu sveučilišne autonomije i atentat na znanost sanirao dignuvši Sufflaja sa službe sveučilišnoga profesora i dodieliv ga na službovanje vladi. Da Tomašič nije toga učinio iz ljubavi prema znanosti, autonomiji i hrvatskom karakteru sveučilišta, nego jediao iz osobnih razloga (Tomašičeva prva supruga sada je žena Sufflayeva), dokazuje to poniženjem koje sam sprema hrvatskom sveučilištu, koji služi Rauchovu zločinu, ali je još gori.

Tomašič pripravila dekret da se dozvoljava predavati na sveučilištu dru. Aleksu Ivčiću. Taj Ivčić imao bi predavati povjest i to baš našu. Venia legendi obično je predteča imenovanju dotične osobe docentom, odnosno izvanrednim sveučilišnim profesorom, te se dozvoljava samo osobama, koje su za dotični predmet sposobne: A tko je i što je taj Ivčić?

To vam je jedan čovuljak, koji nije prešao tridesetu; studira već dugo godina povjest, a da nije bio u stanju da položi niti izpit s rednjoškolskog profesora. To je kojekakvoć, koji nema nikakvih kvalifikacija da može na sveučilištu predavati. Dozvoliti predavati na sveučilištu čeljadetu, koji imade samo izpit zrelosti, nosi za sobom pogibelj, da će danas-sutra kojimdrugom uličar moći zasjesti na sveučilišnu katedru.

Taj vam je Ivčić radikali Srbin, koji jednostavno negira Hrvate, ne vidi ih nigdje, pa ni u samoj Hrvatskoj. I taj bi sutra imao predavati recimo o Dalmaciji, o Dubrovniku, da bapirčenjem po godišnjacima „Dubrovnik“ do-

kazuje, da u Dubrovniku nema Hrvata. Taj bi dakle hrvatožder imao jednog dana predavati hrvatsku povjest?

Tomašič hoće da tim kvitira Ivčiću njegovu spremnost, kojom se je, kao jedini srbski radikal u saboru, dao uprengnuti u njegovu (Tomašičeva) kola.

Dva zločina će ovim Tomašič imati na duši: jedan, što će na hrvatsko sveučilište postaviti čovjeka bez ikakvih kvalifikacija, i drugi, što će mu nametnuti hrvatoždera. U času, kada diljem ciele Dalmacije manifestira narod za čast hrvatskog sveučilišta, prvi dostojanstvenik Hrvatske tu čast prodava.

Kalif ili Kedive?

(Revolucija u zemlji Ałaha i Proroka).

Tamo, gdje su nepregledne i biele pustare, poljane sitnog pjeska, kojim vitlaju biesni „samsuni“, gdje sunce žarenim zrakama opaljuje brončana lica Muhamedovih zor-konjanika, u zemlji datula i kedra, ori divlji poklik ustaških četa. Biele turbani i plaštevni na hiljade se viju, dok plemeniti hatovi sa bradatim bojnicima-konjanicima križaju one krajeve, koje je Muhamedancima posvetio Prorok. Meka i Medina, sveti gradovi muhamedanskog svijeta, nalaze se u sredini ustaškog vrtloga.

Cheida Mohamed el Idrissi! To je ime, koje se dandapas Arabijom pronosi kao poklič, kao geslo. Vodja je onaj nebrojenih ustaša. Došao je u Asiriju siromah i nepoznat, ali svojom mudrošću i svojim junačtvom u brzo je pronio sebi glas i za kratko mu mnogobrojna arabska plemena položise zakletvu vjernosti. On ih sada vodi proti Osmanlijama.

Stari je i vjekovni antagonizam i krvavo křešvo izmedju Arapa i Osmanlija. Arapi drže Osmanlije uzurpatrima, koji ne imaju nikakova prava da vladaju svetim gradovima. Kalif carigradski nije za njih zakoniti prorokov nasljednik. Vlast nad Mekom prisivala je egipatski Kedive, koji od pamtijevka podjaruju arapske nezadovoljnikne i ustaše. Sadanji egipatski Kedive htio je još za vlade sultana Abdul Hamida hodočastiti u Meku i hadžijom postati, da tako steče medju Arapima još veće simpatije, koji i onako u velike zamjeraju carigradskom sultanu, što se nije nikad do Meke potrudio, da se pokloni čudovotnomo kamenu i što ne umije arapski. Egipatski Kedive je i u ovoj revoluciji umješao svoje prste.

Nego u stvari igra ulogu i diplomacija evropska. Još za Napoleona pokušala je Francuzka da steče veza u Perziji i Siriji. No u kasnija vremena Francuzka je taj projekt napustila, a nasljedile su ju s jedne strane Englezka i Rusija, koje u više slučajeva sporazumno rade, a s druge strane Njemačka, kojoj prve dvie velevaliti hoće da ometu planove. Njemačka je operirala sa glasovitim Bagdad-

skom željeznicom, te je uzpostavila u Turskoj svoj ugled, no medjutim je Englezka preko svojih poslanika radila kod egipatskog Kediva i njega podupirala u pretenzijama na Arabiju i rovarila kod šerifa Meke i poglavica arabskih plemena proti Turskoj. Posljedica toga je bila, da je šerif Meke sa arapskim poglavcima osnovao jedno dioničko društvo za automobiloni prevoz hodočasnika u Meku. Ovaj promet još ne djeluje, jer je porta znala raznim doskočicama zapriječiti mu početak djelovanja. Kedive je bio kupio mnogo dionica, te je predlagao, da se sagradi željeznica mjesto automobila. No na to porta izjavi, da samo država smije željeznice graditi. Ali veliki šerif Meke zajedno sa kakvih 30 drugih šerifa i poglavica plemena odvratise porti, da je prevoz hodočasnika njihova špekulacija, te da porta može željeznicu graditi samo u slučaju, da bi mjesečne odštete šerifima i beduinskim poglavcima odplaćivala oko 150.000 lira.

Ovako su stvari stajale do jučer. Nenađano pako prosuo se je glas, da je ustanak medju Beduinima ponovno buknuo. Bagdadska željeznica je bila napadnuta, prošlo se krvi te prama viestima, koje iz Perzijskog zaljeva i Crvenog Mora te iz Kurdistan, Yemena i Edjasa stižu, rek' bi da je tamo sve planulo. Turska je odposlala 4000.000 redovite vojske, da obrani Meku, ali vojevoda je porti dojavio, da bi trebao najmanje 200.000 ljudi, da Meku obrani i da se upusti u borbu sa ustašama Beduinima. Da Turska toliku vojnu silu uzgome, morala bi podpuno izprizniti granicu prema Bugarskoj, a uređenoj i spremnoj bugarskoj vojski prolaz bi onda bio otvoren. Izim toga turski vojnici nerado idu u Arabiju, jer se od otamo malo tko vraća. „Arabija je grob turskih vojnika“ — stara je riječ medju Osmanlijama.

Kroz to vrijeme Izzet-paša, ljubimac svrgnutog sultana Abdul Hamida, nastanio se je u Kairu i tamo vodi žestoku agitaciju proti sadašnjem sultanu i mladoturskom režimu. Kedive egipatski sve se više zanaša za posjedom Meke i patronatom nad Arabijom, nad kojom on iztiče davna nasljedna prava. Arabija sama buklila u plamenu ustanki, vojska je turska neuredna, ima proti sebi upliv i ugled Englezke i Rusije, kretsko pitanje joj ne da mira, a opet Macedonija i Albanija je vulkan, koji tinja, dok ne počne rigati smrt i pokolj. Bugarska vrebja zgodan čas, da zaskoči.

Posred ovakvih prilika Turska ne može da ide u susret proljeću bez velike brige. Proljeće nosi ustanak u Macedoniji, a ovaj za Tursku znači, po gotovo uzam u obzir prilike u Arabiji, težku krizu, iz koje se ne zna, kako će izići.

napišem o tom pitanju. Žao bi mi bilo da puk primo neistitu za istinu. Šišićevo razlaganje sada ne imam u rukama, s toga pozabavit ću se s Kaerom, koji je za stalno poslužio se i radnjom svoga istomišljenika.

Nakon što je iznio svega po malo, i svoje misli nastojao svesti na glavno pitanje, donoseć poglavito kako su Kačići god. 1180 kame-novali radi nekih zemalja na Mosoru Rajnerija nadbiskupa splitskoga, zaključuje ovako: Stavimo li taj događaj u dođušaj sa darovnicim zemalja u Trsteniku i u Mutograsu crkvi i samostanu S. Petra u Selu, sa strane Petra Črne, Rusina primorskog i brata mu hrvatskog kralja Petra Slavića, uvažimo li, da je ban Petar, posle zadnji kralj hrvatski, bio sinovac kralja Slavića, tada dolazimo do kritičkog poviestnog zaključka: „Petar zadnji hrvatski kralj bio je plemenitoga hrvatskoga roda Kačića, a ne Svačića, kako se u obće dosad pisalo.“

To su ovi razlozi poskorupljeni, iz kojih Kaer izvodi kategorički zaključak u prilog

Kačića. No izporedivši jedno s drugim, moramo reći: Nego totum, conclusio enim magis patet praemissis. Niti su predpostavke dokazane, niti njihova sveza sa t. z. Petrom Kačićem, a da ne govorim o zaključku. Da je Petar, zadnji hrvatski kralj bio sinovac kralja Slavića, utvrdio je prof. Šišić, ali ničim dokazao. Dakle? U događaju Kačića sa Rajnerijem, treba pokazati da je poljičko primorje od Zrnovice do Omiša pripadalo baš hrvatskom plemenu Kačića. Tih dokaza nema. Pače znamo (Kaer str. 148) da su oni stanovali u morsknoj župi kao u osobitom posjedu. Dakle?... Razlaganje Kaerovo osniva se na nezvjestnim činjenicama, ako uvažimo ovo ili ono. Svak će bome uvažiti, samo valja dokazati. Ali dokaza ne ima, po kojima onako kategorički se zaključuje, da je zadnji hrvatski kralj bio Petar Kačić.

Petar Kačić! A o njemu nigdje spomena. Svi spisi šute, šute svi poviestničari, svi spomenici i pa se zblijja čuditi, da ga se nakon skoro devedsto godina sa svom sigurnošću stvara kraljem ludi...

Upit

zast. dra. Dulibića na gosp. ministra za javne radnje, glede gradnje mosta preko Krke kod Skradina.

(Prikazan u sjednici 6. prosinca 1910. car. vieća.)

Pitanje o gradnji mosta preko rijeke Krke kod Skradina spada među najvažnija prometna pitanja u Dalmaciji. Podignuće tog mosta, — koji bi na kopnu omogućio promet i saobraćaj između sjeverne i srednje Dalmacije, — bilo je već odučeno od c. k. vlade i u tu svrhu bljahu ustavno odobreni iznosi preliminarni za 100,000 K, dočim je u proračunu za 1911. preliminarni iznos od 56,000 K. kao treći obrok.

Premda je već ustavno odobrena polovica troškova potrebitih za tu gradnju, nije se ipak još počelo sa izvedenjem odnosnih radnja, koje bi mogle potrajati 2—3 godine.

Visoko carevinsko vieće u ovogodišnjem ljetnom zasjedanju, prigodom razprave proračuna za tešku godinu, prihvatilo je, na predlog proračunskog odbora, zaključak, kojim se je pozivalo c. k. vladu, da još kroz tešku godinu započne sa gradnjom mosta. Ali do danas nije se ništa počelo da izvede.

A ipak radi se o podhvatnu najveće nužde. Saobraćaj između sjeverne i srednje Dalmacije moguć je samo sredstvom ladja i catara; prevoz osoba, kočija, životinja itd. silno je težak i pogibeljan. Ljetos je n. pr. prigodom prevoza jedan automobil pao u vodu i tek nakon dugih napora i teškog truda uspjelo je izvući ga iz vode. Zahvaliti je pukom slučaju, što pri tome nije bilo ljudskih žrtava. Tim automobilom putovale su inostrane ličnosti, koje su, kako je shvatljivo, dale jasna izražaja svomu ogorčenju radi podržavanja tako nesnosnih prilika. Ovdje se nipošto ne radi o jednom izoliranom slučaju. Skoro svaki dan dolazi netko u pogibeli, da izgubi glavu ili svoju vlastnost. Da se pri takovim okolnostima ne može promet stranaca da podigne niti razvije, ne treba potanjan dokazivanja.

Kad se je ono bila uputila akcija za podignuće Dalmacije, pripoznalo se je odmah preku potrebu, da se učini kraj postojećem nesnosnom stanju stvari i da se sagradi toli nuždan most preko rijeke Krke.

Izvedenjem te gradnje dalo bi se također prigode pučanstvu, da pri tome što zaradi, pošto je ono pučanstvo usljed svakojakih neprestanih ekonomičkih kriza upalo u tešku biedu i nevolju. Ovaj visoki parlament prihvatio je uskoro raznih zaključaka glede izvedenja radnja javne koristi u svrhu ublaženja bieda pučanstva, te bi se gradnjom upitnog mosta udovoljilo namjeram parlamenta.

Usljed svega toga dužni su potpisani, da upitaju Vašu Preuzvišenost:

Je li voljna, polag zaključaka prihvaćenih od ovog visokog parlamenta, odrediti, da se bezodvalno započne sa gradnjom toli potrebitog mosta preko rijeke Krke kod Skradina?

Političke vesti.

Nuncij Granito di Belmonte. „L' Italia“ javlja, da je bečki nuncij knez Granito di Belmonte iz zdravstvenih razloga predao ostavku. Sv. otac papa prihvatio je ostavku, zahvalio se nunciju za njegove crkvi izkazane usluge, i izrazio mu svoju daljnju blagonaklonost.

Ministarski škandali u Bugarskoj. Pred sobranjem je potaknuto pitanje, da se obzube ministri stambuloviste, jer da su se državnim novcem obogatili. Dne 31. prosinca počela je

protiv ime Petra Svačića donosi listina poljičkog samostana sv. Petra. Tu se čita: Tempora suinimiri fuit Petrus Svačić banus t. j. za kralja Zvonimira bijaše ban Petar Svačić.

Kaer navadja i on ovu listinu (str. 143), ali joj poriče svaku vrijednost, jer „da za citavog vladanja kralja Zvonimira u dosad poznatim nam listinama, ne spominje se ime hrvatskog bana pod imenom Petra, još manje pod onim Petra Svačića.“ Dobro kaže u do sada poznatim, je ih doduše veoma malo poznajemo. Pa zašto mora doći i u drugim listinama ime Petra Svačića? Njega se izbacuje jer spomenut samo u jednoj listini, a Petra Kačića, komu nigdje spomena, sa svom sigurnošću proglašuje se kraljem. Čudnovato, zar ne? A onda zašto Kaer ne izbac i poviesti ime dvaju župana Ostrine i Dragoslava? Sam Kaer kaže da su oni spomenuti samo jedan put (str. 132), no ipak ih priznaje.

Još Kaer prigovara, pošto je Zvonimir ukinuo bansku čast, nije mogao biti ban Petar Svačić, kako govori listina. Za valjanost

o tome razprava u sobranju. — Tragična smrt Pajakova nije u tom ništa promienila. Bivši ministri Gudev i Halatčev pismeno javiše sobranju, da oni ne će pred sobranjem odgovarati za svoje čine, nego pred sudom, ako ih se obzube. Ministar Šišmanov veli, da ga se obzube sa 54 fakta, za koja on doista nije kriv. Zatim opravdava točku po točku, koja je njemu u grieh upisana, te zaključuje svoj govor, te apelira na savjest zastupnika, da će bezpristrano raditi, odriče li ga krivnje. — Bivši ministar Ršo Petrov veli, da se njega ne može obzubiti ni s česa, jer sve ono, što je radio, dobio je odobreno po tadanjem sobranju, pak ako se njega za što krivi, mora se analogno kriviti i one zastupnike, koji to odobriše. — Iza toga se je u sjednici od 31. t. m. počeo da pere general Savov, no svoga pranja nije dovršio, te će ga nastaviti u sljedećoj sjednici. Svi ti bilo direktno bilo indirektno, kazuju, da su radili po nekom višem nalogu.

Česko-njemački pregovori i ministarska kriza. Pregovori u Pragu nisu uspjeli. Razloga imade više. Ne ćemo ulaziti u kompleks česko-njemačkog spora, jer je taj golem, već ćemo samo iztknuti, da su Niemci, ti pouzdanci i stupovi Bienehthovoga ministarstva stavili na Čehe nove zahtjeve i da su Česi pod takvim uvjetima morali s pregovaranjima prekinuti. Česki delegati Škadra, Choc i Dvorak morali su u povodu toga postupka naglasiti, da u Niemaca ne ima dobre volje da dodje do sporazuma, jer su mi sami svojim novim zahtjevima stavili zapreku. Stanovištu čeških delegata pridružio je i sam vrhovni maršal Lobkovici, koji se u sve vrijeme pregovora držao vrlo objektivno i nije pristajao ni uz koju stranu. Videći postupak Niemaca, morao je izjaviti, da smatra svojim dužnošću izjaviti, da su Niemci doista stavili veće zahtjeve, nego li su bili do sada.

Tom važnom izjavom vrhovnog maršala skinuta je sa čeških stranaka svaka odgovornost za neuspjeh pregovora i česko je stanovište mnogo dobilo. Da je Niemcima bilo stalo do sporazuma, oni ne samo ne bi bili povećavali svojih zahtjeva, nego bi ih bili i snizili, da se već jednom dodje do mira i do djelovanja u češkom saboru i carevinskom vieću.

Taj izpadak pregovora u Pragu odlučio je sada o sastavu ministarstva, te će njegov karakter po svojoj prilici biti činovnički.

No nove vesti vele, premda su pregovori prekinuti, da će se ovi opet povesti. Glede sastava kabineta pozvan je prof. Lammasch, da preuzme listnicu ministarstva nastave, dok je Stürgh uzeo unutarnje posle. Financije bi preuzeo R. Mayer, a željeznicu Glombinski. Bienerih dalje konferira.

Urota proti japanskom Mikadu. U Japanu je otkrivena urota, koja je htjela umoriti Mikada, ministre i mogućnike. Uapšeno je više osoba te su ove konačno svoju namjeru priznale.

Iz hrvatskih zemalja.

Uzkrisenje magjarona. Poznat je govor grofa Khuena, u kojem je neki dan indirektno navjestio osnutak stare narodne stranke u Hrvatskoj. Sad se doznaje, da je Khuen sa okorjelim magjaronom Vasom Gjurgjevičem konferirao oko dva sata, te ovo se dovodi sa gornjim u svezu.

Štrajk mesara u Trstu je skoro prestao. Već ih je dio ponovno otvorio mesarnice i nešto povisio cene.

† Podmaršal Gjuro Čanić. Ovih dana pronela se našim novinama radosna vijest, da je nepoznati rodoljub hrvatski poklonio družbi sv. Ćirila i Metoda za Istru 25,000 kruna, na

prigovora ostaje Kaeru dokazati, koje je godine Zvonimir ukinuo bansku čast. Posle toga ukinuća, nije se doduše moglo više imenovati bana Petra Svačića. Ovo je jedan razlog više zašto mu nema spomena u drugim listinama.

Napokon Kaer se jakim čuti, što Rački spomenutu listinu sud, da je slabe vjerodostojnosti. Bit će tako! Ali je ipak držao do nje i po njoj priznavao za zadnjeg narodnog hrvatskog kralja, samo Petra Svačića. Priznaje ga i moja malenkost. U ostalom ako se nema dokaza, ne treba unašati pomutnje u narodnu povjest.

F. J. Milošević.

što su se mnogi radoznalo pitali: tko je taj plemeniti dobrotvor naše stariske sirotinje?

Na to odgovaramo „danas tužnim i potrebnim sremem:

Taj je nepoznati rodoljub bio: Preuzvišeni gospodin podmaršal Gjuro Čanić. Darovateljica je želja bila, da mu družba za života ne oda imena. Danas smo na žalost riješeni te obveze: Podmaršal Gjuro Čanić izdahnuo je svoju dobru i plemenitu dušu u Beču u ponedjeljak dne 2. o. m.

O čovjeku i vojniku podmaršalu Gjuri Čaniću govorit će drugi. Mi u ovom času gledamo u pokojnom krajišniku — junaka samo Hrvata i dobrovoivora naše Istre.

Bio je Hrvat kova Jelačića, Preradovičeva, Trnskoga i one divne legije slavni hrvatskih častnika, kojima nije vojnička odora ni za čas stegula srca. O tome nam svjedoče nebrojene crtice iz njegovog života, osobito ona svima dobro poznata zgoda iz posljednjeg narodnog pokreta.

Jedan od najljepših spomenika svome imenu ostavio je slavni pokojnik u daru, što ga je poklonio našoj družbi sv. Ćirila i Metoda u Istri. Onaj njegov liepi dar pokazuje, koliko je njega zanimala ova naša borba u Istri. On je toj hrvatskoj borbi na skrajnjem zapadu hrvatske domovine podavao vanrednu znamenitost. Njegov bistro i pronicavo oko proniknuo je dobro ulogu, što će je u budućnost našega naroda igrati Istra, budemo li je znali na vrijeme očuvati.

Svojim je darom pokojnik zadužio čitavu Hrvatsku. Svojim je darom osjegurao sebi častno mjesto u povjesti naše Istre, koja će mu do vieka harna biti i slavno mu ime spominjati s dubokom harnošću i velikim poštanjem, Vječna slava Gjuri Čaniću!

Izvoz našega vina u prekomorske krajeve. Pod tim naslovom „Trščanski Lloyd“ donosi liep članak u kojem zagovara namisao, da bi se naše vino kao ono vinoplođnih država Francuzke, Italije, Španjolske, Portugalske izvažalo u Buones-Ayresu (Argentina), Rio de Janeiru (Brazilija) i u Punta Arenas (Chile), gdje bi se ustanovila vinska skladišta. Kasnije bi se to učinilo i u drugim prekomorskim gradovima.

Iz grada i okolice.

Dr. Ivan Botteri, dosadani liječnik pomoćnik kod bolnice u Arbanasima, imenovan je prvencom za unutarnje i spolne bolesti kod mjestne bolnice.

Dr. Botteri, čestit i dobar Hrvat, već u Zadru si je bio stekao liepi glas, a zadarske hr. novine toplim riečima pozdravljaju njegovo imenovanje. I mi s naše strane, dok čestitamo dru. Botteriu na imenovanju, nazivljemo mu dobrodošlicu u našem gradu.

Zabava u Sokolu. Jučer na Tri Kralja bio plesni vjenčić u Sokolu. Liepa i familijarna zabavica bila, koja je trajala malko do kašnjenja.

Istodobno javlja Sokol, da sutrašnjim danom počinju redovito u Sokolu plesni vjenčići svake nedjelje i blagdana. Tom zgodom učiti će se neki moderni plesovi.

Dar „Ubožkom Domu“. G. A. Mandić darovao je „Ubožkom Domu“ 3 K. mješte čestitaka o novoj godini.

Nar. zast. dr. A. Dulibić odputovao je noćas za Beč.

Braći pravoslavne vjere nazivljemo srećan i čestit Božić.

† Za mljekarsku zadругu. Kako već javismo, sutra će se obdržavati u jutro u „Kavani na Poljani“ skupština za osnutak mljekarske zadругe. Među zanimancima je interes za ovu akciju velik. Skupštini će kako čujemo predsjedati poglaviti gosp. načelnik dr. Krstelj. Danas iz Zadra dolazi vladin mljekarski konzulent za Dalmaciju, g. L. Tejkal, koji će sutrašnjom skupštini također prisustvovati.

Tuže nam se sa suda, da su tamo primili sve tiskanice registara i predbilježaba, koje su štampane na talijanskom jeziku. To se kosi sa jezičnom naredbom. Povratiti ćemo se na stavi.

Cesta Jadrtovac-Grebaštica-Rogoznica. U sjednici 15. listopada 1910. zast. dr. Drinković bio je podnio rezoluciju o gornjem putu. Povodom te rezolucije namjestništvo je priobličio zem. odboru dopisom 1. prosinca br. XI. 415/9 ež 1909, da je c. k. lučki admiralat u Pulli odustao od dosadašnjeg zahtjeva, da se bedemu puta za spajanje Rogoznice kopnom ostavi 20 metara široki i 5 metara duboki otvor. Pošto je time odklonjena poteškoća, što je stajalajna putu izgradnje ceste Jadrtovac-Grebaštica-Rogoznica, to namjestništvo namjerava, da udijeljenim razmjernih podpora dade zajajziti morsko tiesno i da nakon toga odredi obavljenje potrebitih tehničkih izvada i sastavljanje definitivne osnove, po kojoj bi se dalje vodila izgradnja spomenutog puta. Nasipanje u morskom tiesnu između Ro-

goznice i Kopače već je započeto podporom od K 3000, što je namjestništvo za sarla udielilo mjestnim zanimancima odlukom od 3. svibnja 1910. iz državnih sredstava.

Neizpnavnosti. U „Narodnom Listu“ je netko iz Šibenika napisao pod naslovom „Odnosaji u Šibeniku“, dopis u kojem se bavi gradjenim osnovama občine Šibenice. Koliko tvrdnja u onom dopisu glede tih osnova, toliko neistina. Onaj koji pokazuje tolike hibbene brige za Šibenik, mogao je stvari posvetiti bar toliko brige, da se o istoj točno informira. U prvom redu nitko još niti ne misli na izgradnju občinskog doma, za koji i sam pisac priznaje, da je potrebit. U drugom redu za toli nužnu izgradnju novog vodovoda država bi doprinjala ogromnim dielom. Konačno, što se realke tiče i za tu bi država većim dielom trošila, a pošto je „Narodni List“ proti izgradnji iste, dobro bi bilo, da se u tom smislu izjavi i upravitelj same realke, koji je u Šibeniku predstavnik Uvare. To bi mogao izjaviti u listu svoje stranke.

Što se pak veli, da se nije ništa gradilo pod ovom upravom občinskom, možemo ga uputiti na sela, da se dopisnik malko prošetice i priupita, pak da se osvjedoči, da se je pod ovom upravom, a za ovo malo godina, uradilo mnogo više nego li za trideset godina njihovog pašovanja. A sve se je to učinilo uzprkos tomu, što su potrebe pučanstva ponaraste, što su zemlje pozidale i što se je potrebna snaga naroda smanjila. Ako pak občina ima još nešto duga, taj je zaostao od njihove uzorne uprave.

Toliko cijenimo da je dovoljno onima, koji idu u potragu za lažima, ali koje im se rodovno osvjećuju.

Pokrajinske vesti.

Hrvatska čitaonica u Zadru. Na izvanrednoj glavnoj skupštini izabrala je za ovu godinu sljedeću novu upravu: gg. savjet. Č. Iveković, dr. Poduje, Marin Krile, rač. savjet. Bulat i uč. J. Uršchitz. Nova se je uprava ovako konstituirala: predsjednik Iveković, podpredsjednik Poduje, blagajnik Bulat, tajnik Uršchitz i knjižničar Krile. — Za tim je skupština, posle živahne razprave, jednoglasno zaključila, da Hr. čitaonica preuzme petnaest udjela Hrvatskog Doma u Zadru, u ukupnom iznosu K. 2250, koji će se izplatiti kroz tri godine.

Za pravo pašu na bosanskoj granici. Učestale bile tužbe sa svih strana, što je vlada sa zemaljskim odborom zanemarila ovo toli važno pitanje po naše težake. Zato je prošle sedmice u Splitu bio sastanak užeg odbora, na koji su pristupili izaslanici občina Šibenik, Sinj, Knin, Dрниš, Vrljika i Skradin, koji je izabrao deputaciju od trojice zastupnika, i to dra. Dulibića, Ivaniševića i Perića, da podju na zemaljski odbor stvar požuriti. Oni su u utorku bili u Zadru u predsjednika dra. Ivekovića te u gornjem smislu kod najveće intervencirali.

Nezgodna na moru. U Sale je doplovila grčka jedrenjaca „Aghios Nikolaos“ U sred puta počelo je kroz razne pukotine more prodirati te je jedva uspjelo dovući jedrenjacu na sigurno.

† O. Rube Hammer. U karinskom samostanu preminuo je dne 58 prosinca O. Rube Hammer u 63 godini života. Za mladosti bio je lektor na sinjskoj gimnaziji i predavao prirodopis i matematiku. Kasnije u raznim mjestima župnikovao. Umro je od kapi te mu je 30 og bio liep sprovod.

Pokoj vječni! Dar Družbi. Za družbu sv. Ćirila i Metoda poslao nam je iz Knina g. Gjuro Vojvodić 20 K. u mjesto čestitanja prijateljima katoličke vjere prigodom mladog ljeta.

Razne vesti.

Koji je najveći uspjeh XX. vieka? „Lokal Anzeiger“ u Berlinu obratio se je na razne učenjake, pisce i ličnosti, da mu kažu, koji je po njihovom mnenju, najveći uspjeh prvog desetljeća XX. vieka. Među odgovorima ima ih vrlo zanimljivih. Ehrlich i Max Nordau su suglasni u tome, da je najveće otkriće ono, gdje se je pronašlo, da atomi nisu jednostavni nego djelivi i da hemijski elementi nisu jedna stalna sastavina, nego da se jedni u druge mogu pretvoriti. „Ovo otkriće, koje su Ramsay i drugi postigli pomoću pokusa sa radiumom, ima da izvrši — veli Nordau — čitavu revoluciju, a ova će biti dublja od one, što ju je letanje zrakom izvelo, čak i onda, kada ono bude generalizovano“. Ehrlich veli: „Preobrazba i pretvorba elementa, koja je bila san alkimista, obistinila se je. Zamašaj ove podupne revolucije u našem znanstvenom svijetu, tek se zamisliti može“.

Drugi, kao n. p. ekonomista Bernhard veli, da je najznačajnije izkustvo XX. veka rusko-japanski rat, koji je dokazao, da je rat prvi faktor civilizacije. I zaključuje, da čovječanstvo ne će moći nigda biti bez rata.

Vilim Ostwald i Carnegie vide najveći uspjeh u napredovanju ideje sveobćeg mira.

Cupidovo krilo. Tako se zove jedno udruženje žena feministkinja u New Jersey u Americi, koje je sad postalo glasovito radi jedne zakonske osnove, koju su dotične suffragistice odglasovale, a koja se ima podnijeti na kongresu. Ta zakonska osnova naređuje oženjenim muškarcima, pod prijetnjom globe od 500 dolara, da na prstu moraju uvijek nositi vjenčani prsten. Predsjednica tog originalnog kluba bila je od novinara intervirirana te je o toj zakonskoj osnovi dala ovo razjašnjenje: „Mi se žene neprestano nalezimo pred ovim tragičnim položajem: jedna djevojka izdana i ostavljena od ljubavnika koji se je zaključio kao neženja, dočim je već bio oženjen. Naravno, da su razne sramote, nesreće, izgedije itd. samo posljedica toga. Medjutim pomoću zakona, koji mi tražimo, taj bi se neprilici dalo doskočiti, jer je taj upravljen baš na to, da štiti djevojke od prevare oženjenih muškaraca. Da se zaprieče razne varke tih bezdušnika, neka se izdade zakon, da svi oženjeni muškarcu moraju nositi vjenčani prsten, a onda će svaka djevojka znati razlikovati oženjenog od neoženjenog. Globa od 500. dolara ili dva mjeseca tamnice, za onoga te se o taj zakon ogriješiti, dovoljna bi bilo, da mnoge i mnoge muškarce opameti“.

Inteligencija kod živina. Anedokte o inteligenciji živina još uvijek su vesele i ugodna. Ovo dana je, naravoslavac izdao 10 svezaka o životu kukaca. Parizka „Revue“ pak posvećuje čitav članak šaljivim živinama, te taj list misli, da dotične živine posjeduju smisla za komičnost. Tako pripovjeda, da je kapetan Shipp htjeo izkušati slona te jednom mu dao mali krušak, koji je iznutra bio napunio paprom, i onda umakao; čitav mjesec dana nije se slonu prikazao. Kad je njemu konačno došao, slon je bio sasama miran te je kapetan uislio, da je ogromna živina već zaboravila na onu šalu. Ali čim se on okrenuo, a slon mu izlize kabao vode, koji se tu desio, naše glavu, pokazujući tim, da ne zaboravlja šale. Još jedna o slonu. Bilo je za rata u Indijama. Bunari su bili riedki i vode je ponestajalo. Za vojsku se obično išlo voda uzimati sa slonovima. Jednom zgodom jedan slon drugome otme vidio i izprazni ga. Ovak je mirovao, jer slabiji od druga, ali je čekao, dok mu se ovaj nije bokom zgodno okrenuo tako, da ga je jednim udarcem strovalio u bunar. I jedva spašise nesretnu živinu. No ni magarci niesu toliki magarci, koliko se misli. Evo jedne zgrade: Lupež ukraide mirnog magarčića, uzjaše na nj i trkom dade se u bieg. A magarac svom slom na to zabrza kao paričte i nakon mnogo zaokreta dodje do gospodara svog i pred nogama mu svali lupeža. Za jednog magarca i preveć inteligentno. Samo šta ga nezahvalnost ljudske ne će biti poštedila od daljnjih masnih batina.

Naše brzovjavke.

Ministarska kriza.

Beč, 7. siječnja. — Poljski klub je na svojoj sjednici zaključio, da Poljaci udju u treći Bienenrov kabinet, tako, da dr. Glombinski dobije listnicu ministarstva željeznica, hofrat Zaleski da bude poljski ministar zemljak.

Razpust parlamenta?

Prag, 7. siječnja. — Bivši ministar Čeh. Foršt govorio je na jednoj skupštini te rekao, da se na horizontu sadanje situacije pojavljuju novi izbori, ciljajući tim na vrlo laku mogućnost skorog razpusta parlamenta.

Protučeski kabinet.

Beč, 7. siječnja. — Usled nepostignutog sporazuma izmedju Niemaca i Čeha, novi kabinet biti će izrazito protučeski.

Bienenrth i Slovenci.

Beč, 7. siječnja. — Bienenrth je kao erirao sa zemaljskim poglavicom Kranjske Št. 30. p. no nema nade, da će Slovenci podupirati Bienenrth.

Priobćeno*).

Otvoreno pismo

Uredniku „Našeg Jedinstva“ g. Anti Stražičiću u Splitu.

U „N. Jedinstvu“ od 3. prosinca 1910. br. 142 medju „Domaćim vestima“ donieli ste izkrivljenu istinu, začinjenu lažima dostojnim Vašega izvjestitelja. Postarao sam se, da dobijem samovoljne i vjerne izvjele starice Nedoklan i g. bilježnika Raimondl-a. koje i danas posjedujem u originalu.

Zanimanik drugi mojom privolom prepisao je spomenuete izvjele i bez moga znanja iznio u „Hrv. Rieči“. Vi ste, vidjevši one izvjele u br. 151. od 24. prosinca 1910., opozvali ono pisanje u gore spomenutom broju i to radje nego li ste ono prvo donieli.

U br. 158. od 29. prosinca 1910. Vi ste se povratili na prvu klevetu te ju još više zaoštrili sa noviu lažima protivu mojoj osobi. Vi me zovete i podraživate, da Vas tužim i izvedem pred c. k. sud. Pošto ste donieli izkrivljenu istinu i nove laži i klevete protivu mojoj osobi, pozivljem Vas kao čovjeka i novinara, da na moje putne troškove izadje na lice mjesta i da mi pred tri poštena nepristrana gradjanina ponovite sve ono što u Vašem pismu donieli protivu meni; pa ako to učinite, tad Vas tužim c. k. sudu.

Ako Vi gosp. uredite ovo ne učinite u roku od šest dana iza kakovo bude objelodanjeno ili mi kroz i o vrijeme ne date zadovoljštinu putem javne štampe, smatrat ću Vas kukavicom, lažcem i klevetnikom u službi drugih.

Drniš, 3. siječnja 1911.

O. Ante Bilonić

katolički župnik dekan.

Na pisanje „Našega Jedinstva“ od 29. prosinca 1910. br. 153 o poštovanom otcu fra Anti Biloniću sliedeće

Izjavljujem:

- 1.) Da sam svoj dio imetka ostavila, kako sam i komu sam hotila ostavit i to bez icijega nagovora;
- 2.) Izjavljujem, da sam onu izvaju, koja je bila otiskana u „Hrvatskoj Rieči“ učinila pred svjedocim i to u župskom uredu;
- 3.) Ponovno izjavljujem, da mi župnik o. Bilonić svoju volju nije namećao, niti me je u c. k. bilježnika doveo, nego sam sama želila i hotila da spomenuti bude prisutan;
- 4.) Izjavljujem, da je „Naše Jedinstvo“ lažno, himbeno i zlobno pisalo, koli o mojoj oporuci toli o poštovanom otcu fra Anti Biloniću. U vjeru česa polažem svoj križ.

† Jakovice Nedoklan pk. Ante.

Jovan Bjegović, svjedok križa.

Ivan Patijera, svjedok križa.

Drniš, 2. siječnja 1911.

* Za članke pod ovim naslovom Uredništvo ne preuzima nikakove odgovornosti.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.) Vlasnik, i izdavalac i odgovorni urednik: Josip Drezga.

Prodaju se kmetško i zemlje pravo. P. O. Zaton. Obratiti se na Petra Kitarovića. 8-10

VELIKA ZLATARIJA
GI. PLANČIĆ
Vis-STARIGRAD-Valeluka

„Hrvatskoj tiskari“ u Šibeniku potreban je **Jedan samostalan knjigoveža.** Mjesto sialno. Plaća dobra. Nastupiti može odmah. 6-3

Hrvatske narodne poslovice uredio V. J. Skarpa, ciena knjizi brojšano K 5—, a uvezano K 6—, nabavlja se kod „Hrvatske štare“ u Šibeniku i u svim knjizarama.

Tiskanice

za občine i župske urede — dobivaju se — uz vrlo nisku cieniu u Hrvatskoj Tiskari - Šibenik

PRVORAZREDNOM DIPLOMOM I ZLATNOM MEDALJOM NA RIMSKOJ LŽLOŽBI POLJODJELSTVA I OBRTNIH PROIZVODA NAGRAĐENA

TVORNICA VOŠTANIH - SVIEĆA -

VLADIMIR KULIĆ
ŠIBENIK

PREPORUČA SVOJE PROIZVODE P. N. GG. ŽUPNICIMA, CRKOVINARSTVIMA — I BRATOVŠTINAMA —

Oglas

Častim se javiti P. N. občinstvu, da sam 1. ove godine preuzeo dućan Regina Oselladore na obali. Osim dosadašnjih predmeta, koji su bili na prodaju, obiskriti ću dućan sa još raznovrstnijom trgovinom, a cienne biti će umjerene. Osobito p. n. mušterijama iz okolice biti ću u svakom pogledu i slučaju pri ruci.

Franjo Crljenko.

Prodaje se Motor na kameno ulje

od 2 i po konjske snage. — Obratiti se na: Gjur. Vrljevića, drvodjelca Šibenik. 4-4

NAJVEĆA DALMAT. ZLATARIJA

ANT. RADIĆ
SPLJET (SPALATO)

Illustrirane cienne dalje badava.

Zahtjevajte cigaretni papir

„JADRAN“

U korist siromašno hrvatske školske djece u Zadru

20% od čiste dobiti

Najfinija vrst — Elegantno opremljen

Skladište na veliko:

Hrvatska knjizarnica V. Göszl - Zadar 3-30

Pozor!

Preporučam svakom...
Pročite svakog...
To. Priljubljen...
po. zračte, z...
znanca, anace...
U nadi, da ću od p. n. o...
biježim se veleštovanjem

Augustin Žigon, Šibenik.
10.—27. 8. 911.

Insam & Prinoth
u Sv. Ulrihu, Gröden (Tirolska).

Utemeljeno godine 1820.

Više puta nagradjeno.

Kiparske radnje iz drveta za crkve:
Kipovi svetaca, oltari, propovjedaonice
križni putevi, razpela, jaslice i t. d.
Katalog uzoraka s cijenama daje se badava.
Za dostavu naručbe do štacije uključivo sa škrinjom, ne plaća naručitelj. 24.-9. 911.

Kupujte ništa drugo proti

Kašalj

nahladu, hunjavicu, katar i grčevitom kašlju do li

Kaiser'ove
Prsne karamele
(su tri jela)
koji su ugodna teka.

5900 vjerodostojno popraćene svjedodbe liječnika i privatnika zajamčuju siguran uspjeh.

Jedan omot 20 i 40 fillira.
Jedna kutija 60 fillira.

Na prodaji drži:
Carlo Ruggeri, cent. drogerija
i **Vinko Vucić**, drogerija
8-24 u Šibeniku.

- Velika zlatarija -

Gjuro Plančić
Starigrad

(Podružnica: Vis-Valeluka).

Prodaje svakovrstnih zlatnih i srebrnih predmeta.

Najfinije švicarske dobnike.

Ciene umjerene bez utakmice.

Priznanice na pretek. 30.VII.

Prodaje se kuća

u Varošu na 3 poda sa dvorištem i vrtom. U dvorištu ima malena kućica. — Potanje kod uredništva

mlate li bolest?
Feller u Stubici, Elsatrg br. 64 u Hrvatskoj.

reumatičnu, uloge, glavobolju, bol zuba? Jeste li si kroz ublažuje bol, lieči i kriepi. U istinu valja! Nije to samo r

ih, nahladu, p...
ka! 12 boćica

ri li zdravlje? Uzmite Fluid m. d. M. „Elsafluid“, koji pokušaj stoji franko K 5. Proizvadžaje je samo ljekarnik

HRVATSKA
VJERESIJSKA BANKA
PODRUŽNICA ŠIBENIK

Dionička glavnica - - -
- - - - K 2,000.000
Pričuvna zaklada i pritičci K 180.000.
CENTRALKA DUBROVNIK - -
Podružnica u SPLITU i ZADRU.

Bankovni odjel - - -
prima uložke na knjižice u konto korentu u ček prometu; eskomptuje mjenice. Obavlja inkaso, pohranjuje i upravlja vrijednine. Devize se preuzimaju najkulantnije. Izplate na svim mjestima tu i inozemstva obavljaju se brzo i uz povoljne uvjete

Mjenjačnica - - - -
kupuje i prodaje državne papire, razteretnice, založnice, srečke, valute, kupone. Prodaja srećaka na obročno odplaćivanje. Osjeganje protu gubitku kod ždriebanja. Revizija srećaka i vrijednostnih papira besplatno. Unovčenje kupona bez odbitka.

173-54

Oglasi se uvrščuju samo oni, koji se unapried plate!
Uredništvo.

Priobćeno!

Podpisani časti se donieti do javnog znanja, da je on jedini i izključivi skladištar za grad Šibenik

IZVORNIH SEŠIRA
BORSALINO

stare tvrdke Borsalino G. i brat S. A. u Aleksandriji (Italija), utemeljena godine 1857, a svjetskog glasa.

E. COMICI.

8-10

TVORNICI
PAPIRNATIH
VREĆICA

Čast mi je javiti p. n. občinstvu, da sam objavljenu tvornicu papirnatih vrećica za trgovačku porabu otvorio, te je podupno prema zahtjevu uredio, time sam u stanju u najkraće vrijeme najveću količinu vrećica izraditi. Vrećice izrađuju se u svim veličinama i u svim bojama. Pošto je ovo u nas prvo i jedino domaće poduzeće ovakove vrste, nadamo se za stalno, da će mi gg. potrošači povjeriti svoje cijenjene naručbe, koje će u potpunom redu i najsavjestnije izvršene biti.

Sa veleštovanjem

ANTE ZORIĆ
ŠIBENIK.

96

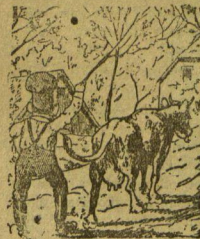
Čudite se! Darujemo nagradu od 1500 K u gotovu!

Onima, koji odgonetnu pričežu sliku, odredismo gore naznačenu nagradu. Svatko, tko nadje na njoj trgova, dobije jedan sat za gospodu ili za gospodje, u vrijednosti od 20 K, ili po želji 15 K u gotovu.

Svaki pošiljač dužan je da naruči jedan izvrstni „Fortuna Portemonnaie“ i da priloži K 170 u markama. Kada stignu riešenja, sliedi razdioba nagrade.

Pošiljke neka se uprave na „Metropola Hungarija“ A. Hackenberg, Budapest, Hernad-Gasse 27.

Ime Mjesto Ulica

Nikad više!

ne promjenjujem sapun, od kada Bergmanov „Steckenpferd Lilienseife“ (zaštitni znak: Konj na palici) od Bergmann-a i drug. u Tešnju na Labi upotrebljujem, jer je taj sapun najupliveniji od svih medicinalnih sapuna proti kožnoj bolesti (sunčane pjege), kao i za pospješivanje lijepe, mekane i nježne kože. Komad stoji 80 filira, a dobiva se u svim ljekarnama, drogerijama i trgovinama parfimerije itd.

35-50

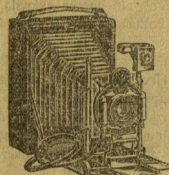
KNJIŽARA I PAPIRNICI

Glavna ulica **IVANA GRIMANI-A** Glavna ulica
ŠIBENIK

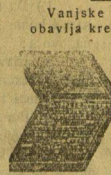
preporuča p. n. občinstvu svoj veliki izbor hrvatskih, italijanskih, njemačkih i francuzkih knjiga romana, slovnica, rječnika onda pisaćih sprava, trgovačkih knjiga, uredovnog papira, elegantnih listova za pisma, razglednica i t. d.

Prima predplate na sve hrvatske i strane časopise uz originalnu cieniu sa tačnim i brzim dostavljanjem u kuću.

Velika zalaha svakovrstnih toplo mjera, cviker-naočala od najbolje vrsti i leća u svim gradacijama.

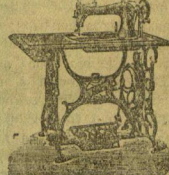
Skladište fotografskih aparata i svih nuzgrednih potrebstina.

Vanjske naručbe obavlja kretom pošte.

Preuzimlje naručbe svakovrstnih pečata od kaučuka i kovine.

Skladište najboljih i najjetinijih šivaćih strojeva „Singer“ najnovijih sistema.

24-9-911

Eugen Pettoello

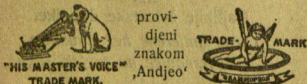
Pribor satova, zlatarskih i optičkih predmeta i kineskih srebrarija žlica, viljuška i noževa.

Zajamčena izradba sa 90 grama čistog srebra.
Pečata.
Svake vrsti rezbarije u kojoj mu drago kovini.

Bogati ilustrovani cileni. Tvorničko stalno oieno.

Šibenik, Glavna ulica, br. 128.
14.9-910-14.9-911.

Najsavršeniji gramofoni i ploče
sa svakovrstnim komadima osobito hrvatskim

dobivaju se u knjižari i papirnici:

Ivan Grimani
Šibenik, Glavna ulica.

Šalje na zahtjev cilenik i popis komada badava i franko.

Važno za svakoga!

Gustav Marko

Trst

Telefon br. 1930.

Centrala: Via Coroneo 45.

Telefon br. 1930.

Tekući račun sa podružnicom Ljubljanske kreditne banke.

Veliko skladište staala prostih, apaniranih i za ures.

Veliki izbor predmeta za ljearne, drogerije, porculanso i zemljano sudje, ocaline, staklarije, svjetiljke itd.

Velike količoe naročitih tvari u ocaklini, porculani.

Ciene umjerene koje se ne boje utaknice.

Na zahtjev šalje se cilenik badava.

Doplalvanje u hrvatskom jeziku.

Pomenuta tvrdka, jedina svoje vrsti u Trstu, preporučuje se svim našim trgovcima.

26. II. 10.

Najbolji namještaji snage
kao što:

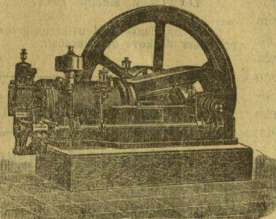
motori na plin (gas), benzin, žestu, kameno ulje, surovo ulje za obrtničke, poljodjelske i električne namještaje snage.

Namještaje na mršavi plin (Sauganlage) prodaje

Draždjanska tvornica motora na plin

(A. G. Dresdener Gasmotoren-Fabrik: Moritz Hille, Dresden)

najveća specijalna tvornica srednje Evrope.

Izključivo glavno predstavništvo, kamo valja upravit sve upite:

Kuća Gutenbrau,
EMANUEL KRAUS.

Tehnički bureau Trst, via S. Nicolò 2

Zahitvajte cilenik bezplatno i bez poštarine. Dopisivanje hrvatski.

28.IV.10.

Velika Tvornica tjestenine Velika

i mlinice za raznu hranu.

Pomoću najmodernijeg motora proizvajda

Svake vrsti ovog jestiva. **Od najboljeg marseljskog griza** Svake vrsti ovog jestiva.

kao i od

Dobrog i od najfinijega **pšeničnog brašna** dobrog i od najfinijega.

Tvrdka:

IVAN ŠUPUK i brat
Šibenik.

15. VI. 10.